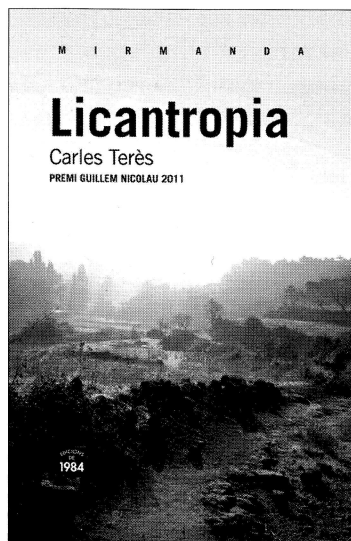

Crítica de narrativa / Homes i llops

JULI CAPILLA

Licantropia
Carles Terès
Premi Guillem Nicolau 2011
Edicions de 1984
Barcelona, 2013
252 pàgines

Licantropia és un llibre ben curiós; i diferent, si tenim en compte el panorama narratiu nostrat. Per la temàtica i per la llengua, aquesta és una novel·la singular. La conversió de l'home en llop (licantropia) és un motiu que no ha estat gaire sovintejat pels nostres autors. Jo diria que és un tema gairebé inèdit a casa nostra. Tot i això, Carles Terès el tracta amb molta dignitat. Encara més, hi palesa uns dots excel·lents com a escriptor de ficció. Sense excessos ni extravagàncies, hi configura una trama d'una solvència exemplar; d'una veracitat que fa que ens creguem la història que ens conta.

La novel·la comença l'any 1759, quan mossèn Magí Camprubí i Selma arriba una nit a la Pobla de Llobosa, al Matarranya, amb la missió encomanada de guarir del *mal del llop* la família del baró Torrent de Prats. L'inici és colpidor, gairebé cinematogràfic; res a envejar a l'ambientació amb què Jean-Jacques Annaud va revestir la cèlebre novel·la d'Umberto Eco. De sobte, però, a partir del segon capítol, el narrador ens porta a l'actualitat, al si de dues famílies, de Capçades, també del Matarranya, sobre les quals plana una maledicció ancestral, i monstruosa; un secret transmès amb recel de generació en generació, per bé que no a tots els seus membres.

A la novel·la, en Llorenç i la Laura, que en són protagonistes, i parella, ignoren fins a quin punt són portadors de la malaltia –un d'ells, fins i tot ni ho sospita; i també si *l'altre* s'hi enuma alguna cosa. A aquest joc psicològic entre tots dos, que centra el gruix de la història, cal afegir-hi les indagacions d'en Llorenç entorn del misteri. Aquest reconstrueix a poc a poc el trencaclosques de la trama a partir d'alguns testimonis vius, de les fotografies sobreexposades que fa, d'unes cartes familiars antigues, de la mort en estranyes circumstàncies de l'Agustí, el germà de la Laura, i de la lectura d'un llibre escrit... pel mateix mossèn Camprubí! La trama, però, només la completem al final. D'aquesta manera, el narrador se'n surt amb perícia dels perills de dosificació a deshora que assetgen aquesta mena d'històries, i aconseguix, així, mantenir-hi el suspens –l'alè del lector–, i l'interès, fins a la darrera pàgina. No era fàcil, això. I, tanmateix, Carles Terès hi reix amb gran habilitat. El resultat n'és una novel·la apreciable, molt ben estructurada, que mostra un domini del gènere sense parió.

No debades, Terès és un bon coneixedor del gènere. El seu *alter ego*, en Llorenç, ho explicita a les clares: "Sempre li havien agradat, com a divertiment, els temes paranormals i els relats de terror. Precisament, Howard Phillips Lovecraft havia estat l'autor de capçalera de la seva adolescència".

Carles Terès administra amb intel·ligència els arguments de la novel·la i, a més, ens els presenta amb un domini lingüístic ben ferm, emprant-hi l'estàndard per al fil narratiu, i el dialecte matarranyí per als personatges que són d'aquella contrada fronterera de la llengua. Aquesta combinació de registres no és gens decorativa, ni respon a un afany d'exhibició exòtica per part de l'autor, sinó que més aviat és un recurs pertinent, perquè fa més creïble la novel·la, més vius els personatges, i dignifica la llengua pròpia, majoritària, de la gent d'una comarca que, per bé que allunyada dels centres de poder —i de cultura—, la sentim ben nostra. Per als filòlegs, i per als que tenim vel·leïtats dialectals, el llibre és, també en aquest sentit, una joia.

Licantropia és la primera novel·la publicada per Carles Terès, dissenyador gràfic nascut a Barcelona que fa ja una pila d'anys que es va instal·lar a la Franja, d'on procedeix la seua família. A banda aquesta *opera prima* novel·lística, l'autor ha col·laborat en revistes com ara *La Comarca*, *Temps de Franja*, *Cavall Fort* i *Sorolla't*, on ha publicat articles i contes. Aquest bagatge li ha proporcionat no poques eines narratives i la pràctica de l'escriptura, que ara ha invertit sàviament en la seua novel·la. Terès és un autor a tenir molt en compte.

Juli Capilla (València, 1970) és llicenciat en Filologia catalana a la Universitat de València, exerceix com a corrector lingüístic i d'estil, traductor, periodista i escriptor. Ha dirigit les revistes *Caràcters* i *Espai del llibre*, i col·labora en diverses publicacions: *El Temps*, *L'Espill*, *El Punt*... Els seus poemaris han obtingut premis com el Vila de Lloseta 2006 o l'Ibn Jafadja 2008, el darrer dels quals és *Raspall* (Premi Ciutat de València Roís de Corella de poesia 2009). També té narrativa publicada i és un cronista habitual d'Internet, on el seu darrer bloc s'anomena *Entre línies* (<http://blocs.mesvilaweb.cat/julicapilla>).